

S20394, Saamelaisten hyvinvointi ja yhdenvertaisuus: hyvinvointipalvelut osallisuuden vahvistamisessa

Hankkeen nimi, S-numero ja toteutusaika	S20394, Saamelaisten hyvinvointi ja yhdenvertaisuus: hyvinvointipalvelut osallisuuden vahvistamisessa, 1.8.2015 – 30.4.2019 (hanke RR-tietopalvelussa ja Innokylässä)
Rahoittaja ja toteutunut julkinen rahoitus	Sosiaali- ja terveysministeriö, 588 856 €
Toteuttajat	Lapin yliopisto
Varsinaiset kohderyhmät	Saamelaiset, erityisesti saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella suurimmissa kaupungeissa (Rovaniemi, Oulu, Tampere ja Helsinki) asuvat saamelaiset ja saamelaisjärjestöt, saamelaiskäräjät, sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta vastaavat organisaatiot ja toimijat, palvelujärjestelmästä ja saamelaisten palveluja koskevasta tiedontuotannosta vastaavat tutkijat ja kehittäjät sekä heidän organisaationsa
Hankkeen tausta	Saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella asuu nykyään jo selvä enemmistö saamelaisista, mutta he ovat jääneet tutkimuksen ulkopuolelle. Yhdenvertaisuuden turvaamiseksi ja syrjinnän ja huono-osaisuuden torjumiseksi tarvitaan tutkimustietoa heidän palveluistaan, sosiaalisesta osallisuudesta ja työmarkkinoille kiinnittymisestä. Saamelaisten kotiseutualueella asuvien saamelaisten kokemuksia hyvinvoinnista, palvelutyytyväisyydestä ja palvelutarpeista tutkittiin vuonna 2012–2013.
Tavoitteet	Selvittää saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella asuvien saamelaisten palvelutilannetta sosiaalisen osallisuuden näkökulmasta; hyödyntää osallistavia tiedonantoprosesseja saamelaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa, työmarkkinakansalaisuuden parantamisessa sekä palvelujen suunnittelun tukemisessa; laajentaa yhteiskuntatieteellistä keskustelua sosiaalisen osallisuuden kulttuurisista näkökulmista ottaen huomioon yhteisön ja paikan merkitykset
Toimintatapa	Kyselytutkimus saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella asuvien saamelaisten palvelukokemuksista ja -tarpeista sekä työmarkkinatilanteesta ja tulosten vertailu saamelaisten kotiseutualueella toteutetun palvelutyytyväisyystutkimuksen tuloksiin; saamelaisten vaikutusmahdollisuuksia lisäävän toimintamallin luominen palveluja ja hyvinvointia koskevaan tiedontuotantoon; kansalaisraadit; suomen- ja pohjoissaamenkielinen toiminta ja keskeisten materiaalien kääntäminen lisäksi inarin- sekä koltansaamen kielille

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Tuotokset	Julkaisut: Heikkilä ym. (Lapin yliopisto, 2019) , Juutilainen & Heikkilä (Vaartoe - Centre for Sami Research, 2016) , Heikkilä & Miettunen (Agon, 2/2016) , Heikkilä (International Social Work, 2016)
Lupaavat osallisuuden käytännöt ja palaset	
Muut tulokset ja vaikutukset	<p>Saamelaiskulttuurisista lähtökohdista lähtevien osallistavien, yhteisölähtöisten ja dialogisten tiedontuotantomenetelmien kehittäminen ja edistäminen: saamelaisten eettisten tutkimusmenetelmien käyttöönoton edistäminen sekä kulttuurilähtöisten analyysimenetelmien ja arkaluonteisen aineiston tietoturvan kehittäminen; tiedontuotantoverkoston perustaminen hyvinvointitutkimuksen menetelmien kehittämiseksi</p> <p>Kyselytutkimuksen tuottama tieto: saamen kielen asema on huolestuttava saamelaisalueen ulkopuolella, varhaiskasvatuksessa, äitiys- ja lastenneuvolassa sekä mielenterveys- ja vanhusten palveluissa on eniten tarvetta saamenkielisille palveluille, saamelaisalueen ulkopuolella asuvat saamelaiset olivat keskimäärin tyytyväisiä yleisiin hyvinvointipalveluihin, saamelaisten kokema etninen syrjintä oli huomattavan yleistä sekä saamelaiset olivat huomattavan tyytyväisiä sosiaalisiin suhteisiinsa</p>
Levittäminen ja juurrutus	
Erityishuomioita, kehittämistyön ongelmia	Tietoa saamelaiskulttuurista pitäisi lisätä Suomessa, jotta yleinen asenneilmapiiri muuttuisi suvaitsevammaksi ja moniarvoisemmaksi. Saamenkielisten palvelujen huono saatavuus heikentää saamen kieliin ja kulttuuriin kiinnittymistä, eikä myöskään edistä aitoja valinnanmahdollisuuksia työn ja asuinpaikan suhteen. Saamelaisyhdistysten ympärille suuriin kaupunkeihin on kuitenkin syntymässä pieniä saamelaiskulttuurin ytimiä. Tämä turvaa saamen kielen ja kulttuurin säilymistä, mutta vaatii yksittäisiltä ihmisiltä ja perheiltä aktiivisuutta.

thl Diak

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto